

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Tomáše Rychlého a soudců JUDr. Faisala Husseiniho a Mgr. Radovana Havelce v právní věci žalobkyně: **ZEVO Vráto, a. s.**, sídlem Okružní 632, České Budějovice, zastoupená JUDr. et. Mgr. Tomášem Sequensem, advokátem se sídlem Jungmannova 745/24, Praha 1, proti žalovanému: **Úřad pro ochranu osobních údajů**, se sídlem Pplk. Sochora 27, Praha 7, v řízení o kasační stížnosti žalobkyně proti usnesení Městského soudu v Praze ze dne 30. 9. 2025, č. j. 6 A 113/2025 - 15,

t a k t o :

- I.** Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II.** Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

[1] Spolek Greenwatch z. s. (dále „*spolek*“) se v lednu roku 2024 obrátil na žalobkyni s žádostí o informace podle zákona č. 123/1999 Sb., o právu na informace o životním prostředí, resp. zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím (dále jen „*zákon o svobodném přístupu k informacím*“). Žádost se týkala informací ohledně zamýšleného projektu zařízení na energetické využívání odpadu, jehož výstavbu a provoz má žalobkyně zajišťovat.

[2] Žalobkyně informace odmítla poskytnout, neboť dospěla k závěru, že není povinným subjektem ve smyslu výše uvedených zákonů. O tom informovala spolek přípisem ze dne 23. 1. 2024 (dále „*přípis žalobkyně*“).

[3] Následně podal spolek proti shora uvedenému přípisu jako žadatel o informace „odvolání“ k žalovanému, který ji vyhodnotil jako stížnost dle § 16a zákona o svobodném přístupu k informacím, tedy jako *stížnost na postup při vyřizování žádosti o informace*. Žalovaný této stížnosti vyhověl a rozhodnutím ze dne 29. 11. 2024, č. j. UOOU-00891/24-6 (dále jen „rozhodnutí žalovaného“), přikázal žalobkyni, aby ve lhůtě 15 dnů od doručení rozhodnutí „řádně a v úplnosti vyřídila žadatelovu žádost o informace ze dne 16. 1. 2024“. Žalovaný totiž shledal, že žalobkyně je povinným subjektem ve smyslu § 2 odst. 1 zákona o svobodném přístupu k informacím.

[4] Proti rozhodnutí žalovaného podala žalobkyně žalobu k Městskému soudu v Praze, ve které namítla výlučně nicotnost rozhodnutí žalovaného. Městský soud žalobu pro opožděnost odmítl usnesením ze dne 30. 9. 2025, č. j. 6 A 113/2025 - 15 (dále jen „napadené usnesení“ či „usnesení městského soudu“). Žalobkyně totiž byla podle městského soudu povinna podat žalobu nejpozději dne 3. 2. 2025, ale učinila tak až dne 23. 9. 2025. Městský soud nepřisvědčil žalobkyni v její argumentaci, podle které v nynějším případě musela postupovat podle § 68 písm. c) soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“), tedy se před podáním žaloby domáhat vyslovení nicotnosti v řízení před správním orgánem. Podle městského soudu tak lhůta k podání žaloby nezačala běžet až od 29. 8. 2025, kdy jí bylo doručeno sdělení žalovaného č. j. UOOU-00891/24-14 (dále jen „sdělení“), v němž jí žalovaný vyrozuměl o tom, že se nebude zabývat jejím podnětem k prohlášení nicotnosti předmětného rozhodnutí ze dne 17. 12. 2024 (dále jen „podnět“ či „podnět k prohlášení nicotnosti“). Lhůtu pro podání žaloby městský soud naopak odvíjel ode dne doručení rozhodnutí žalovaného. Při svém právním hodnocení vyšel městský soud především z usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 12. 3. 2013, č. j. 7 As 100/2010 - 65, č. 2837/2013 Sb. NSS.

[5] Proti usnesení městského soudu podala žalobkyně (dále „stěžovatelka“) kasační stížnost. Uplatnila v ní kasační důvod dle § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s.

[6] V úvodu své kasační stížnosti stěžovatelka zrekapitulovala, že dne 17. 12. 2024 podala prostřednictvím žalovaného předsedovi žalovaného podnět k prohlášení nicotnosti rozhodnutí ze dne 29. 11. 2024. Žalovaný podnět vyřídil sdělením ze dne 28. 8. 2025, ve kterém uvedl, že se podnětem nebude zabývat. Stěžovatelka je přesvědčena, že dvouměsíční lhůtu k podání žaloby k městskému soudu bylo v tomto případě třeba počítat až od doručení sdělení, které stěžovatelka považuje za „rozhodnutí ve věci vyslovení nicotnosti“. Městský soud podle ní zaujal chybný právní názor, pokud spojuje běh dvouměsíční lhůty k podání žaloby již s doručením rozhodnutí žalovaného, k němuž došlo dne 2. 12. 2024.

[7] Podle stěžovatelky se v posuzované věci jedná o „konflikt“ mezi § 68 písm. c) s. ř. s. a § 72 odst. 1 s. ř. s. Podle § 68 písm. c) s. ř. s. je žaloba *nepřípustná také tehdy, je-li jediným jejím důvodem tvrzená nicotnost napadeného rozhodnutí, nedomáhal-li se žalobce vyslovení této nicotnosti v řízení před správním orgánem*. Podle § 72 odst. 1 s. ř. s. žalobu lze podat do dvou měsíců poté, kdy rozhodnutí bylo žalobci oznámeno doručením písemného vyhotovení nebo jiným zákonem stanoveným způsobem, nestanoví-li zvláštní zákon lhůtu jinou.

[8] Městský soud podle názoru stěžovatelky zaujal extenzivní výklad usnesení č. j. 7 As 100/2010 - 65, který je v rozporu se soudním řádem správním. Dále městský soud dle stěžovatelky nepřihlédl k převažujícímu zájmu na prohlašování nicotnosti rozhodnutí správních orgánů. Konečně městský soud podle stěžovatelky nezohlednil nezákonný postup

pokračování

žalovaného (přílišnou délku vyřizování podnětu k prohlášení nicotnosti), v důsledku čehož nesprávně právně posoudil lhůtu pro podání žaloby, která svým obsahem byla žalobou na vyslovení nicotnosti.

[9] Ke kasační stížnosti se vyjádřil žalovaný. Ve svém vyjádření upozornil především na to, že předmětné rozhodnutí ze dne 29. 11. 2024 vydal jako nadřízený orgán výlučně podle zákona o svobodném přístupu k informacím [podle § 16a odst. 6 písm. b) tohoto zákona]. Svou příslušnost k vedení řízení o stížnosti přitom detailně popsal v tomto rozhodnutí. K podnětu stěžovatelky na prohlášení nicotnosti tohoto rozhodnutí žalovaný zopakoval to, co uvedl již ve svém sdělení ze dne 28. 8. 2025. Jím se daným podnětem odmítl zabývat a konstatoval v něm, že § 20 odst. 4 zákona o svobodném přístupu k informacím výslovně upravuje vztah mezi tímto zákonem a správním řádem. Z tohoto ustanovení vyplývá, že § 77 správního řádu, a tedy i celá úprava podnětu k prohlášení nicotnosti, se nepoužije. Vzhledem k omezené aplikovatelnosti správního řádu navíc ani nebylo na místě, aby tvrzenou nicotnost rozhodnutí žalovaného posuzoval na základě podnětu nadřízený správní orgán. Pokud měla stěžovatelka pochybnosti o dopadu zákona o svobodném přístupu k informacím na svou osobu, měla se dle žalovaného včas obrátit na správní soudy. Žalovaný tedy souhlasí s právním názorem městského soudu. I podle žalovaného tak měla stěžovatelka podat žalobu již ve lhůtě, která začala běžet od doručení jeho rozhodnutí ze dne 29. 11. 2024 – tedy ode dne 2. 12. 2024.

[10] Nejvyšší správní soud nejdříve hodnotil formální náležitosti kasační stížnosti a konstatuje, že byla podána včas (§ 106 odst. 2 s. ř. s.), osobou oprávněnou (§ 102, věta první s. ř. s.), proti rozhodnutí, proti němuž je kasační stížnost ve smyslu § 102 s. ř. s. přípustná, a stěžovatel je řádně zastoupen advokátem (§ 105 odst. 2 s. ř. s.). Nejvyšší správní soud přezkoumal napadené usnesení v rozsahu podané kasační stížnosti (§ 109 odst. 3, věta před středníkem s. ř. s.) a z důvodů v ní uvedených (§ 109 odst. 4, věta před středníkem s. ř. s.). Ve věci rozhodl bez nařízení jednání za podmínek vyplývajících z § 109 odst. 2, věty první s. ř. s.

[11] Kasační stížnost **není důvodná**.

[12] Předmětem sporu nyní je otázka, zda stěžovatelka podala žalobu proti rozhodnutí žalovaného opožděně, resp. zda městský soud tuto žalobu pro opožděnost správně odmítl dle § 46 odst. 1 písm. b) s. ř. s. Městský soud (i žalovaný) jsou toho názoru, že lhůta k podání žaloby počala stěžovatelce běžet již od doručení rozhodnutí žalovaného ze dne 29. 11. 2024 (tedy ode dne 2. 12. 2024), kterým žalovaný rozhodl o stížnosti spolku proti připsu žalobkyně, jímž žalobkyně odmítla informace poskytnout. Stěžovatelka s tímto právním názorem nesouhlasí. Podle ní začala lhůta k podání žaloby běžet až od vyřízení jejího podnětu k prohlášení nicotnosti tohoto rozhodnutí ze dne 28. 8. 2025, resp. od doručení daného sdělení dne 29. 8. 2025. Nejvyšší správní soud se přitom v tomto směru plně ztotožňuje se závěrem městského soudu.

[13] Městský soud postavil svůj právní závěr o opožděnosti žaloby na závěrech vyslovených v usnesení č. j. 7 As 100/2010 - 65 (srov. zejména odst. 9 napadeného usnesení). Proti použitelnosti tohoto rozhodnutí v nynější věci směřoval první okruh kasačních námitek. Konkrétně stěžovatelka namítla, že usnesení č. j. 7 As 100/2010 - 65 se týkalo odlišných skutkových okolností a s nimi spojeného odlišného právního režimu. Tyto

odlišnosti spočívaly v tom, že ve zmíněné věci správní orgány řešily problematiku překročení maximální dovolené rychlosti v obci a uložení pokuty prostřednictvím pokutového bloku, s čímž tehdejší stěžovatel souhlasil a vzdal se možnosti vedení „standardního“ správního (přestupkového) řízení. Tuto situaci „doháněl“ prostřednictvím podnětu k zahájení přezkumného řízení a následné žaloby na prohlášení nicotnosti pokutového bloku. Ve stávajícím sporu se však stěžovatelka proti rozhodnutí žalovaného ze dne 29. 11. 2024 podle § 16a odst. 9 zákona o svobodném přístupu k informacím nemohla odvolat. Proto podnět k předsedovi žalovaného představoval podle stěžovatelky jediný dostupný prostředek, kterým mohla iniciovat vyslovení nicotnosti předmětného rozhodnutí žalovaného. V důsledku toho musela v souladu s § 68 písm. c) s. ř. s. nejprve vyčerpat tuto možnost, jinak by byla její žaloba nepřípustná.

[14] K námitkám shrnutým v odst. [13] Nejvyšší správní soud především konstatuje, že nesouhlasí s názorem stěžovatelky, podle kterého není usnesení č. j. 7 As 100/2010 - 65 ve stávající věci nepoužitelné. Byť lze stěžovatelce přisvědčit, že spor posuzovaný pod sp. zn. 7 As 100/2010 vykazoval určité odlišnosti, nejsou nyní tyto rozdíly podstatné. Z usnesení č. j. 7 As 100/2010 - 65 (odst. [52] a [53]) je totiž zřejmé, že závěr o obsoletnosti § 68 písm. c) s. ř. s. přijal Nejvyšší správní soud jako obecný právní závěr. Ten je založen na tom, že podle § 77 odst. 1 a § 78 správního řádu nemá účastník řízení nárok na to, aby jeho podáním bylo zahájeno řízení o prohlášení nicotnosti, neboť toto řízení je dozorčím prostředkem, jehož vedení je plně v dispozici příslušného správního orgánu. Podnět k prohlášení nicotnosti správního rozhodnutí dle § 77 správního řádu tak nezakládá nárok domáhat se vyslovení nicotnosti v řízení před správním orgánem ve smyslu § 68 písm. c) s. ř. s. Podmínkou přístupu k soudu tudíž není povinnost podat (bezvýsledně) podnět k prohlášení nicotnosti správního rozhodnutí. Za daných okolností je tak v podobných případech nadbytečné zabývat se otázkou, zda dotčený subjekt podal podnět k prohlášení nicotnosti žalobou napadeného rozhodnutí (usnesení č. j. 7 As 100/2010 - 65 navíc v tomto směru navazovalo na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 7. 2010, č. j. 8 As 16/2009 - 31, č. 2135/2010 Sb. NSS, v němž zdejší soud dospěl k obdobným závěrům).

[15] Přímo ve vztahu k zákonu o svobodném přístupu k informacím navíc stejný právní názor Nejvyšší správní soud zaujal v rozsudku ze dne 19. 1. 2011, č. j. 1 As 94/2010 - 59, odst. [15] až [17]. V tomto řízení Nejvyšší správní soud také vyjádřil závěr o obsoletnosti § 68 písm. c) s. ř. s. i v souvislosti s rozhodnutím o stížnosti podle § 16a zákona o svobodném přístupu k informacím (toto ustanovení je relevantní i v nynější věci). Nejvyšší správní soud v rozsudku č. j. 1 As 94/2010 - 59 s ohledem na výše uvedený právní názor naopak vytknul městskému soudu, že v tehdejší sporu odmítl stěžovatelovu žalobu pro nesplnění podmínek dle § 68 písm. c) s. ř. s. Zároveň z rozsudku č. j. 1 As 94/2010 - 59 plyne, že je-li podání odvolání proti příslušnému rozhodnutí vyloučené (viz § 16a odst. 9 zákona o svobodném přístupu k informacím), musí účastník řízení podat přímo žalobu ke krajskému soudu, v rámci které se může domáhat prohlášení nicotnosti napadeného správního rozhodnutí.

[16] K překonání uvedeného právního názoru o obsoletnosti § 68 písm. c) s. ř. s. tak nemůže dojít „pouze“ na základě skutkových odlišností nynější věci, jak namítla stěžovatelka. Předně Nejvyšší správní soud závěr vyslovený v usnesení č. j. 7 As 100/2010 - 65 formuloval jako názor obecný, jak plyne např. z jeho výroků,

pokračování

odst. [59] či odst. [60], dle kterého „*ani žalobu, jejímž jediným důvodem je tvrzená nicotnost rozhodnutí, však nelze podat kdykoliv. Počátek lhůty pro její podání je určen dnem oznámení rozhodnutí vydaného v odvolacím řízení žalobci, nikoliv dnem, v němž mu byl oznámen úkon správního orgánu ve věci prohlášení nicotnosti podle § 77 a 78 správního řádu*“. Zároveň se v tomto smyslu Nejvyšší správní soud vyslovil i v právně a skutkově obdobné věci, týkající se rovněž zákona o svobodném přístupu k informacím (srov. zmiňovaný rozsudek č. j. 1 As 94/2010 - 59).

[17] Na usnesení č. j. 7 As 100/2010 - 65 navazoval Nejvyšší správní soud i v pozdější judikatuře (srov. např. rozsudek tohoto soudu ze dne 2. 9. 2021, č. j. 1 As 136/2021 - 29, odst. [20]), takže nelze říci, že by šlo o „překonané“ závěry, jak v jistém smyslu naznačuje stěžovatelka. Navíc k odklonu od uvedeného právního názoru by musela v zásadě vést koncepční legislativní změna § 77 odst. 3 správního řádu, který by musel zakotvovat *nárok* účastníka na zahájení řízení o prohlášení nicotnosti napadeného rozhodnutí správním orgánem. K takové změně však doposud nedošlo a současná právní úprava i nadále odpovídá stavu, za kterého byly vydány výše zmíněné rozsudky Nejvyššího správního soudu. O tom ostatně svědčí i skutečnost, že tzv. velkou novelou soudního řádu správního (sněmovní tisk č. 777 z 9. volebního období Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky, dostupný v digitálním repozitáři na www.psp.cz) bylo navrhováno vypuštění § 68 písm. c) s. ř. s. právě pro jeho obsoletnost, a to s výslovným odkazem na usnesení č. j. 7 As 100/2010 - 65.

[18] Nadto na uvedený právní závěr v hojném počtu upozorňuje i komentářová literatura k soudnímu řádu správnímu (k tomu srov. např. *Blažek, T., Jirásek, J., Molek, P., Pospíšil, P., Sochorová, V., Šebek, P.*: Soudní řád správní - online komentář. 3. aktualizace. Praha: C. H. Beck, 2016, komentář § 68; *L. Jemelka, M. Podhrázký, P. Vetešník, J. Zavřelová, D. Bohadlo, P. Šuránek, P.* Soudní řád správní. Komentář. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2013, komentář k § 68; či *Kühn, Z., Kocourek, T. a kol.* Soudní řád správní. Komentář. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2019, str. 544-545). Na tuto skutečnost dokonce upozorňuje i komentář k zákonu o svobodném přístupu k informacím (srov. *Furek, A., Rothanzl, L., Míšek, J., Ludvík, O.* Zákon o svobodném přístupu k informacím. 2. vydání. Praha: C. H. Beck, 2025, komentář k § 20 odst. 4).

[19] S uvedeným právním názorem úzce souvisí i nedůvodnost dalšího okruhu kasačních námitek. V něm stěžovatelka namítla, že pokud by bylo o jejím podnětu k prohlášení nicotnosti rozhodnuto ve lhůtě 30 dnů, jak předvídá § 77 odst. 3 správního řádu, mohla, i přes případný závěr žalovaného nedůvodnosti takového podnětu, ještě stihnout podat žalobu ve lhůtě dle § 72 odst. 1 s. ř. s.

[20] V případě kasační námitky shrnuté v odst. [19] souhlasí Nejvyšší správní soud s argumentací žalovaného, dle které se úprava prohlášení nicotnosti podle správního řádu nemohla v posuzované věci uplatnit již jen z toho důvodu, že § 20 odst. 4 zákona o svobodném přístupu k informacím připouští pouze omezené užití správního řádu. Úprava prohlášení nicotnosti přitom do tohoto rozsahu nespadá (navíc je třeba připomenout, že i kdyby byl v dané věci správní řád aplikovatelný, neměla stěžovatelka vůbec podávat podnět k prohlášení nicotnosti podle § 77 odst. 3 správního řádu, jakožto podmínku pro následné podání žaloby). Skutečnost, že žalovaný nerozhodl o podnětu do 30 dnů, tedy nemohla nic změnit na závěru o opožděnosti žaloby.

[21] Stěžovatelka v rámci kasačních námitek upozornila také na převažující zájem na prohlašování nicotnosti správních rozhodnutí. Podle stěžovatelky je třeba rozlišovat mezi nezákonností a nicotností správních rozhodnutí, která je z hlediska intenzity vad správního aktu závažnější než nezákonnost. K tomu odkázala na judikaturu Nejvyššího správního i Ústavního soudu a z ní zejména na nález Ústavního soudu ze dne 10. 10. 2002, sp. zn. III. ÚS 728/01. Dle tohoto nálezu adresátovi nicotného správního rozhodnutí nelze odepřít možnost obrátit se ve správním soudnictví s žalobou na soud, přičemž k nicotnosti navíc musí soudy přihlížet z úřední povinnosti. Právě optikou stěžovatelčiny snahy o odklizení (dle jejího názoru) nicotného správního rozhodnutí by měly správní soudy posuzovat její případ. Podle stěžovatelky by soudy neměly klást toliko formální podmínky k uplatnění práva stěžovatelky. Dle ústavně-konformního výkladu by se tedy neměla na možnost podání žaloby, jejímž jediným důvodem je nicotnost napadeného rozhodnutí, vztahovat žádná lhůta. Případně by měla lhůta k podání žaloby začít běžet alespoň až od okamžiku, kdy došlo k vyřízení podnětu k prohlášení nicotnosti.

[22] Ani tento poslední okruh kasačních námitek není důvodný. V tomto směru Nejvyšší správní soud předně konstatuje, že stěžovatelka nedoložila žádnou judikaturu Ústavního ani Nejvyššího správního soudu, ze které by vyplýval „*převažující právní zájem na prohlašování nicotnosti správních rozhodnutí*“, na který se odvolává. Takový právní závěr neplyne ani ze stěžovatelkou citovaného rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 3. 12. 2021, č. j. 5 As 91/2020 - 47, či nálezu Ústavního soudu sp. zn. III. ÚS 728/01. Daný nález se navíc týkal právní úpravy správního soudnictví podle občanského soudního řádu, ještě před přijetím s. ř. s. Nejvyšší správní soud navíc upozorňuje, že stěžovatelce nebyla upřena možnost obrátit se na správní soud a v řízení před tímto soudem se domáhat vyslovení nicotnosti napadeného rozhodnutí žalovaného. Ta byla naopak stěžovatelce otevřena, ovšem stěžovatelka nesplnila podmínku včasnosti podání žaloby jako jednu z podmínek, aby se krajský (ve nynějším případě městský) soud mohl nicotností napadeného rozhodnutí vůbec zabývat.

[23] Z výše uvedených důvodů tedy Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že kasační stížnost nebyla důvodná, a proto ji zamítl (§ 110 odst. 1 s. ř. s. *in fine*).

[24] Stěžovatelka nebyla úspěšná, proto nemá právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti (§ 60 odst. 1 ve spojení s § 120 s. ř. s.). Žalovanému pak nevznikly žádné náklady, které by se vymykaly z jeho běžné úřední činnosti, proto ani on nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 20. května 2026

JUDr. Tomáš Rychlý
předseda senátu

